

amb el comitè d'empresa de l'actual Sidmed, per a consultar aspectes relacionats amb reivindicacions laborals. Però, el mateix han fet els diferents ministres d'Economia i d'Indústria que han passat pel govern. S'han aprovat zones ZUR dins d'una especialitat més concreta, així, per exemple, per invertir a Cadis, ara se subvenciona amb un 50 per cent i, si la inversió es fa a El Ferrol, es paga un 75 per cent. Aquestes bonificacions i incentiucions per a la creació de noves empreses no existien quan es va reconvertir Sagunt. El màxim possible era el 30 per cent, però ara, com que som de la Comunitat Europea, els *dotze* també subvencionen les empreses que s'instal·len en regions menys afavorides. Aquests percentatges d'ajudes tan fortes han estat els que han fet possible que la nova planta de SIV s'instal·le a Galícia o que la factoria que la multinacional Ford Electric Electronic Components tenia previst obrir a Escòcia, s'instal·le a Cadis. Actualment, ni València s'ha pogut fer amb aquesta darrera fàbrica,

perquè només podia ofertar un 30 per cent.

«A l'inici —recorda Campoy— no se sabia massa bé què volia fer-se a Sagunt: si una zona de preferent localització d'indústries agro-alimentàries o de fàbriques en general. Finalment, es va decidir mantenir aquesta doble vessant per a obrir més la màniga i que caberen més empreses. Ara, tot el món diu que el tema de Sagunt s'ha acabat, però no és veritat. Queden moltes coses per fer, perquè l'atur d'avui és molt alt a la comarca i els col·lidors i jornalers del camp continuen amb els mateixos problemes. És molt important, ara, per exemple, que es construeca a la comarca l'estació integral del transport perquè introduiria un nou element dinamitzador».

El dirigent sindical afegeix, mentrestant, que «la papereta que vam haver de solucionar aleshores era difícil, però ho vam fer amb la col·laboració de tots. Jo no he perdut res, únicament hores de son, però a Sagunt hi ha gent que ha patit molt». □

ca s'ha substituït per una altra de molta menys envergadura i això vol dir que s'han perdut llocs de treball. A més, Sagunt no pot oblidar la seua tradició siderúrgica de la nit al matí.

—*¿En què ha consistit la reconversió?*

—El que s'ha fet és crear llocs de treball per a la recol·locació dels excedents dels AHM, però no s'han creat noves feines. Ara per ara, el Camp de Morvedre és la comarca del País Valencià amb la taxa d'atur més elevada. A més, la reconversió ha tingut conseqüències socials i econòmiques irreversibles.

—*¿I polítiques?*

—La reconversió ha comportat un canvi de govern municipal. El PSOE ha estat governant des de l'any 79 a Sagunt, han estat 2 legislatures amb majoria. La incidència de la reconversió, primer, i la política de la gestora municipal, després, s'han traduït en un canvi en l'orientació del vot.

—*¿Es pot parlar de desencís de la població saguntina respecte al PSOE?*

—Crec que sí. Sense embolicar massa la troca, podem dir que el partit socialista ha defraudat la població i això es constata en els resultats electorals. Els errors, en política, es paguen en les urnes. Ara, el PSOE té 8 regidors, que fan una política d'oposició poc honesta. Estan massa capficats a protagonitzar un setge directe a la meua persona i a demostrar al poble que una candidatura independent no pot governar una ciutat com Sagunt; no tenen temps per a fer oposició.

JOSEP GARCIA FELIPE, ALCALDE INDEPENDENT DE SAGUNT

«El PSOE fa una política municipal poc honesta»

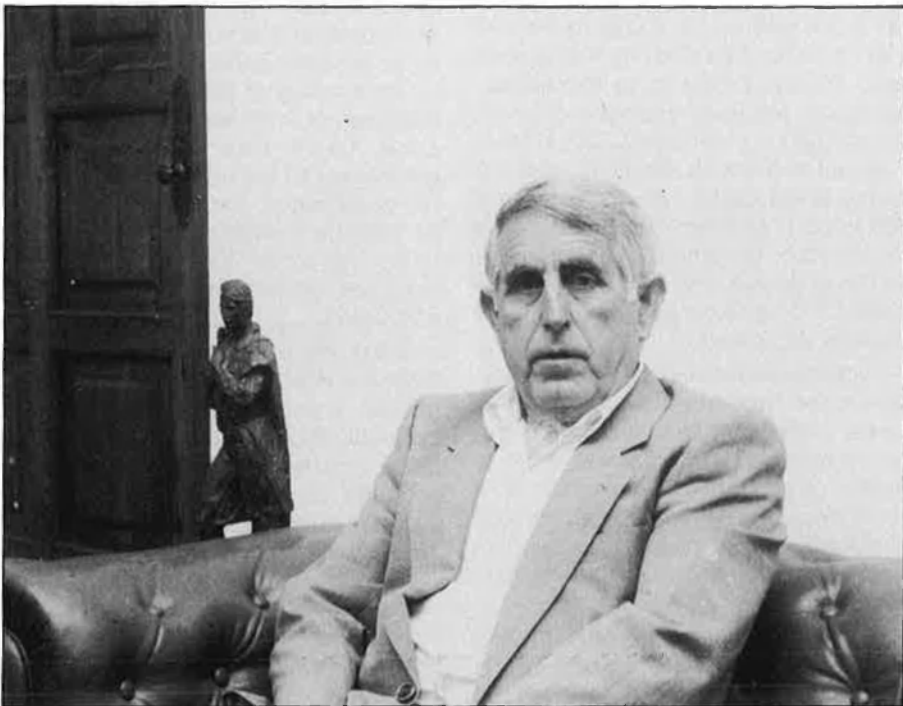
Atur, lacres socials irreversibles i un desencant massiu davant el PSOE són el resultat de la reconversió industrial dels AHM. El futur, però, es presenta amb bones expectatives segons l'alcalde de la ciutat.

Esther Roig

Josep Garcia Felipe és alcalde de Sagunt des que l'abril de 1983 el seu partit, el PSOE, va guanyar les eleccions. 1983 va ser, també, l'any més polèmic de la reconversió siderúrgica dels Altos Hornos del Mediterráneo (AHM). El tancament de la planta saguntina i el que l'alcalde anomena «mala política econòmica del govern socialista» van provocar la seua dimissió abans d'un any davant la gestió municipal. Quatre anys més tard, tornava a provar sort en les municipals, però aquesta vegada sota les sigles d'independent. Des de l'1 de juliol del l'any passat governa l'Ajuntament de Sagunt amb majoria absoluta, gràcies a un pacte amb el CDS.

—*¿Es pot parlar de la reconversió com d'una qüestió tancada?*

—Des d'un punt de vista pragmàtic, crec que la reconversió encara té un capítol pendent. La indústria siderúrgi-

Josep Garcia Felipe, alcalde de Sagunt.

—¿Com definiria el paper de Joan Lerma i Felipe González en el tema de la reconversió?

—Per no ser excessivament dur, diré que l'actitud del president de la Generalitat va ser de total inhibició: Entre promeses i promeses li van tancar la capçalera i ni se'n va adonar. Lerma no va saber valorar la importància que la indústria siderúrgica tenia per a Sagunt. Pel que fa a l'actitud de Felipe González, jo diria que va donar suport a les tesis de Carlos Solchaga sense tenir un veritable coneixement del problema. El 27 de juny del 87, quan ens vam reunir a la Moncloa, el president González desconeixia les conseqüències que es podien derivar del tancament dels AHM. Aquesta és la diferència que hi ha entre tots dos polítics, per això pense que l'actitud de Joan Lerma és més greu. Coneixia el que podia passar i mai no va exigir la reindustrialització.

—Passats 5 anys ¿quina és ara la posició d'aquests polítics?

Les coses han canviat, tant el govern central com l'autonòmic han donat un cert suport a la reindustrialització. Per exemple, hi ha un polígon industrial que s'ha posat en marxa després de la reconversió, tot i estar acabat des dels anys 70. Un particular interès ha fet que el polígon fora una alternativa al tancament dels AHM. Ara, està funcionant al cent per cent. Podria semblar electoralista per part dels socialistes, però se'ls ha d'agrair.

—Si no s'haguera fet la reconversió, ¿com estaria Sagunt?

—En el cas hipotètic que no s'haguera fet el tancament, l'alternativa era invertir en una nova capçalera. El projecte era viable i crec que Sagunt tindria una quota d'ocupació superior a l'actual.

—¿I ara, com veu la capital del Camp de Morvedre?

—L'actualitat és preocupant. La majoria dels joves viuen dels ingressos dels seus pares, o el que és el mateix, de les jubilacions de la reconversió.

—¿I les expectatives de futur?

—Hi ha l'eixida del turisme, hi ha peticions d'urbanització de gran envergadura, aviat s'obrirà el port marítim i una central de transport. Tot això suposa, com és lògic, riqueses i llocs de treball i també començar a mirar el futur sense oblidar el que deixem darrere.

—Després de 5 anys, ¿què ha après el poble de Sagunt de la reconversió?

—El poble ha après que és necessari mantenir-se unit i cooperar per a aconseguir els seus objectius. La part negativa és el desencís, l'atur, i tota aquesta gent que pateix lacres irreversibles. □

LA POBLACIÓ SAGUNTINA TÉ L'ÍNDIX D'ATUR MÉS ALT D'EUROPA

Viure de les jubilacions

Un dels trets més destacables del Port de Sagunt és la gran proliferació de botigues, bars i pubs que han obert en els darrers tres anys. Si bé és cert que després dels primers mesos de la reconversió hi va haver una immobilitat absoluta, avui dia, els estalvis de molts anys han transformat els antics treballadors d'Altos Hornos en petits empresaris.

¿En-què han quedat les grans manifestacions de protesta, assemblees i reivindicacions?

Judith Izquierdo

El Port de Sagunt s'ha convertit, cinc anys després de la reconversió, en una bassa d'oli. Les grans manifestacions de protesta, assemblees i reivindicacions han quedat en no res o en molt, segons casos. El fet cert és que els que tenien un nivell de vida molt elevat abans que el forn s'apagara, continuen mantenint-lo, i els que vivien una situació menys privilegiada, s'han acabat d'enfonsar. Lluny ha quedat també el dinamisme de les associacions de barri, com també els antics balls del casino controlats pels aragonesos. Ara, després de cinc anys, la moguda la porten els andalusos, ajudats per l'onada flamenca que envaeix tot l'estat, mentre que les antigues associacions de veïns «són un feu per als evangelistes i els mormons», segons han explicat a EL TEMPS antics sindicalistes. Una cosa els ha unit des de sempre, el profund desarrelament.

El Port de Sagunt ha estat sempre un niu de contradiccions que es protegia del món exterior amb la fàbrica Altos

Hornos del Mediterráneo. En un principi, foren els bascos els que vingueren a instal·lar-s'hi. Eren l'aristocràcia proletària, enginyers la immensa majoria. Quan va acabar la guerra, arribaren els aragonesos, aquests venien a socarrar-se en el forn; pels anys seixanta hi arribaren els andalusos, els murcians i els extremeñys. Molts d'ells no van tenir la sort de col·locar-se en la fàbrica i es van dedicar a substituir com van poder.

Fins l'any 1983, la gent del Port va viure completament aliena a les noves tecnologies, ningú no s'hauria esperat mai que la gran xemeneia deixaria de tirar fum. El nivell de creixement del poble era desorbitat, de cada treballador d'Altos Hornos, n'hi havia tres que es dedicaven a la construcció o a una altra mena de serveis. «L'elevat nivell econòmic —assegura el director de l'Hospital de la Seguretat Social a Sagunt— feia que el Port esdevingués un lloc d'entrada i de comerç de droga molt més important que la ciutat de València». Per una altra banda, la duresa del treball feia augmentar el nombre d'alcohòlics, «ací la gent no entra-